

ZARZĄDZENIE Nr⁴.....
REGIONALNEGO DYREKTORA OCHRONY ŚRODOWISKA W WARSZAWIE

z dnia^{08 kwietnia}..... 2024 r.

w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Las Pęcherski

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, 1688 i 1890) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się na pięć lat zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Las Pęcherski, zwanego dalej „rezerwatem”.

§ 2. Identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych rezerwatu oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków określa załącznik nr 1 do zarządzenia.

§ 3. Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów rezerwatu, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, określa załącznik nr 2 do zarządzenia.

§ 4. Obszar rezerwatu objęty jest ochroną czynną.

§ 5. Nadzór nad wykonaniem zarządzenia powierza się Zastępcy Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska - Regionalnemu Konserwatorowi Przyrody w Warszawie.

§ 6. Traci moc zarządzenie nr 32 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 stycznia 2022 r. w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Las Pęcherski”.

§ 7. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

p.o. Regionalnego Dyrektora Ochrony
Środowiska w Warszawie

Aneta Adamska

Załącznik Nr 1 do Zarządzenia Nr⁴.....

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

w Warszawie

z dnia.....^{8 kwietnia}.....2024 r.

Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych rezerwatu oraz sposoby ich eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków

Lp	Identyfikacja i ocena istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych	Rodzaj zagrożenia	Sposoby eliminacji lub ograniczania zagrożeń wewnętrznych i zewnętrznych i ich skutków
1	Niedostateczna wiedza na temat stanu zachowania siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedliska. Brak rozpoznania procesów ekologicznych zachodzących w rezerwacie mogących mieć wpływ na zachowanie celu ochrony.	Wewnętrzne Zewnętrzne Istniejące	Prowadzenie monitoringu procesów zachodzących w rezerwacie pod kątem stanu zachowania siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk będących celem ochrony rezerwatu.
2	Rozprzestrzenianie się gatunków roślin przeksztalcających cechy charakterystyczne siedlisk przyrodniczych stanowiących cel ochrony rezerwatu.	Wewnętrzne Zewnętrzne Potencjalne	Prowadzenie monitoringu występowania gatunków obcych. Eliminacja gatunków obcych.
3	Zaśmiecanie rezerwatu.	Istniejące Zewnętrzne	Sprzątanie rezerwatu.
4	Antropopresja na rezerwat.	Istniejące Zewnętrzne	Ustawianie tablic informacyjnych o zakazach obowiązujących w rezerwacie. Prowadzenie edukacji przyrodniczej.

Załącznik Nr 2 do Zarządzenia Nr
4

Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

w Warszawie

z dnia
S. Kucharski2024 r.

Opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów rezerwatu, z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar zadań ochronnych	Lokalizacja zadań ochronnych	
			Gmina	Działka ewidencyjna
1	Monitoring - obserwacja i pomiary procesów zachodzących w rezerwacie pod kątem stanu zachowania siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedliska będących celem ochrony rezerwatu.	14,40 ha	Piaseczno Piaseczno- obszar wiejski	71 84
2	Eliminacja gatunków obcych – obserwacje i pomiary stopnia zasiedlenia rezerwatu przez gatunki obce. W przypadku, gdy monitoring wykaze zmiany w składzie gatunkowym roślin, powstałe w efekcie ekspansji gatunków obcych, zagrażające gatunkom rodzimym, należy przystąpić do usuwania gatunków obcych. Rozmiar, sposób wykonania oraz termin usuwania gatunków obcych należy dostosować do gatunku i stopnia jego rozprzestrzenienia, określonego w ramach monitoringu. Pozyskaną biomasę należy wywieźć poza teren rezerwatu.	14,40 ha	Piaseczno Piaseczno- obszar wiejski	71 84
3	Sprzątanie – usuwanie śmieci z rezerwatu.	14,40 ha	Piaseczno Piaseczno- obszar wiejski	71 84

Uzasadnienie

Zgodnie z dyspozycją art. 22 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1336, z późn. zm., zwanej dalej „ustawą o ochronie przyrody”), regionalny dyrektor ochrony środowiska dla rezerwatów przyrody, które nie posiadają planów ochrony, ustanawia zadania ochronne, które identyfikują zagrożenia i wskazują sposoby ich ograniczania lub eliminacji.

Zgodnie z Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych z dnia 11 maja 1989 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. Nr 17, poz. 120) celem ochrony rezerwatu przyrody Las Pęcherski jest zachowanie zbiorowiska o charakterze grądu z drzewostanem mieszanym dębowo-grabowo-sosnowym pochodzenia naturalnego.

Obserwowane w ostatnich latach zmiany klimatyczne skutkujące nasileniem różnorodnych procesów ekologicznych, które mogą mieć negatywny wpływ na cel ochrony rezerwatu przyrody Las Pęcherski, wymuszają na sprawujących nadzór wykonanie zakrojonych na szeroką skalę monitoringów połączonych z inwentaryzacjami przyrodniczymi dzięki którym możliwe będzie sformułowanie wskazań do dalszego sposobu postępowania, identyfikację zagrożeń i określenie sposobów ich eliminacji.

Coraz częściej w rezerwach przyrody odnotowywane są zjawiska zamierania drzewostanów w wyniku m.in. gradacji owadów niszczących aparat asymilacyjny drzew, wskutek drastycznych wahań poziomu wód gruntowych, coraz dłuższych okresów skrajnie wysokich temperatur i długotrwałych okresów bez opadów atmosferycznych. Zjawiska te występują w niespotykanym jak dotychczas nasileniu.

W związku z powyższym powstało realne zagrożenie polegające na braku odpowiedniego zasobu wiedzy na temat zachodzących zjawisk i ich wpływie na rezerwaty przyrody. Sposobem eliminacji takiego zagrożenia jest szczegółowy monitoring procesów połączony z inwentaryzacją zasobów składników przyrody w rezerwach oraz rozpoznanie mechanizmów mogących mieć negatywny wpływ na cel ochrony przyrody. Tego rodzaju działania nie będą w żaden sposób ingerowały w zachodzące w rezerwacie naturalne procesy, jednocześnie pozwolą skutecznie zaplanować i ukierunkować prace z zakresu ochrony czynnej, nie dopuścić do nasilenia niekorzystnych zjawisk i utraty celu ochrony. Wyniki monitoringu i inwentaryzacji zasobów przyrodniczych będą stanowić bazowe, aktualne źródło wiedzy dla Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie dotyczące dynamiki i kierunków zmian zachodzących w rezerwacie Las Pęcherski, w szczególności w aspekcie zachowania jego celu ochrony. Obecnie informacje na ten temat można czerpać wyłącznie

z rozproszonych opracowań, które nie zawierają skondensowanej wiedzy ukierunkowanej na zachowanie celu ochrony, a dotyczą różnorodnych wybranych przez ich autorów wąskich tematycznie zagadnień. Korzystanie z tego rodzaju źródeł informacji może skutkować błędnymi interpretacjami oraz wyciąganiem nietrafnych wniosków w odniesieniu do wpływu zachodzących procesów ekologicznych na środowisko rezerwatów przyrody, w tym w szczególności cel ochrony.

Jednym z najistotniejszych zagrożeń dla rezerwatu jest występowanie w nim gatunków obcych. Sukcesywne ich eliminowanie jest konieczne ze względu na silną konkurencję jaką stanowią dla rodzimych gatunków roślin. Powodują one opóźnienie, a w skrajnych przypadkach wręcz uniemożliwiają regenerację siedlisk leśnych oraz doprowadzają do stopniowego ustępowania gatunków rodzimych. Spodziewanym efektem realizacji zadań ochronnych, jest rozpoznanie tego zagadnienia i ograniczenie występowania tego rodzaju gatunków w rezerwacie. Podkreślenia w tym miejscu wymaga dodatkowo, że walka z gatunkami obcymi jest niezwykle trudna i żeby była skuteczna winna objąć jak największy obszar rezerwatu i w głównej mierze, powinna eliminować jak największą liczbę gatunków metodami kombinowanymi. Obecnie nie opracowano jednej szybkiej i skutecznej metody, czy też wytycznych ich eliminacji, które wskazywałyby najbardziej efektywnie kosztowo i ekologicznie metody zwalczania inwazyjnych gatunków obcych. Działania z tego zakresu są zazwyczaj kosztowne oraz długotrwałe i często nie dają pożądanego skutku. Z gatunkami tymi usiłuje się walczyć poprzez fizyczną ich eliminację z ekosystemu. Jednak czasem takie działania mogą przynieść więcej szkody niż pożytku. Dlatego, zanim podjęta zostanie decyzja o formie ich eliminacji, najpierw należy szczegółowo rozpoznać ich wpływ na ekosystem. Może się bowiem okazać, że jego oddziaływanie na środowisko wywarło na tyle daleko idące konsekwencje, że w efekcie zbyt radykalnych działań, sytuacja rezerwatu może ulec dalszemu pogorszeniu. Walka z nimi jest jednak konieczna, ponieważ stanowią główny czynnik prowadzący do znaczącej i często nieodwracalnej, negatywnej przemiany, rodzimych gatunków. Dla uzyskania odpowiedniego efektu, ważne jest poznanie biologii i ekologii gatunku oraz właściwe dostosowanie metody eliminującej niepożądaną roślinę lub ograniczającej jej rozprzestrzenianie się. Zadania ochronne przewidują również podejmowanie działań z zakresu sprzątnięcia terenu rezerwatu, z uwagi na stwierdzone zaśmiecenie obszaru chronionego.

W rezerwacie nie wyznacza się obszarów, na których można wykonywać polowania, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej, o której mowa w art. 22 ust. 3 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody. Cały obszar rezerwatu obejmuje się ochroną czynną.

Zgodnie z regulacjami ustawy o ochronie przyrody zarządzenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody nie stanowi aktu prawa miejscowego. Z uwagi na powyższe przedmiotowe zarządzenie nie wymaga uzyskania uzgodnienia z Wojewodą wynikającego bezpośrednio z art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 190).